

**STANDARDY
OCHRONY MAŁOLETNI
w III Liceum Ogólnokształcącym im. św. Jana Kantego**

wydane na podstawie:

rozd. 4b art. 22b i 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. z 2024 r. poz. 560)

Preambuła

Niniejsze *Standardy ochrony małoletnich* stanowią wyraz troski i zobowiązania naszej instytucji wobec najważniejszego dobra, jakim są małoletni. Przyjęcie niniejszych standardów to nie tylko obowiązek prawny, ale także świadomy krok w kierunku tworzenia bezpiecznego i wspierającego środowiska dla naszych podopiecznych. Jest ona fundamentem naszej etyki oraz moralnego i prawnego obowiązku zabezpieczenia małoletnich przed wszelkimi formami krzywdy.

Znajomość i praktyczne stosowanie standardów, to moralny i zawodowy obowiązek wszystkich pracowników i współpracowników jednostki systemu oświaty (JSO), wynikający również z ogólnych przepisów prawa.

**Rozdział 1.
Postanowienia ogólne**

§ 1. Celem Standardów przyjętych w JSO jest:

1. Uświadomienie wszystkim podmiotom, które uczestniczą w życiu JSO, jak istotne jest podejmowanie działań mających na celu ochronę małoletnich przed krzywdzeniem.
2. Określenie zakresów odpowiedzialności poszczególnych osób za bezpieczeństwo małoletnich pod opieką JSO.
3. Określenie działań edukacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych mających na celu zapewnienie małoletnim bezpieczeństwa.
4. Określenie, a następnie podjęcie odpowiednich działań w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich lub bezpośredniego zagrożenia ich bezpieczeństwa.

§ 2.

1. Wszyscy pracownicy JSO kierują się jedną, główną zasadą - zawsze działają dla dobra małoletniego i z myślą o jego najlepszym interesie.
2. Wszystkie osoby wchodzące w skład personelu JSO traktują małoletnich z szacunkiem i zawsze biorą pod uwagę ich potrzeby. Wszyscy pracownicy, realizując te cele, działają zgodnie z prawem, wewnętrznymi przepisami JSO oraz zgodnie z własnymi umiejętnościami i kompetencjami.

§ 3. Ilekroć w *Standardach ochrony małoletnich* jest mowa o:

- 1) **standardach** [SOM]– należy przez to rozumieć *Standardy ochrony małoletnich* przyjęte w III Liceum Ogólnokształcącym im. św. Jana Kantego;
- 2) **jednostce systemu oświaty [JSO]**– należy przez to rozumieć III Liceum Ogólnokształcące im. św. Jana Kantego;

- 3) **pracodawcy** – należy przez to rozumieć Dyrektora III Liceum Ogólnokształcące im. św. Jana Kantego;
- 4) **małoletnim** – należy przez to rozumieć każdą osobę, która nie jest pełnoletnia;
- 5) **personelu** – należy przez to rozumieć wszystkie osoby fizyczne, pełnoletnie, które podejmują działania na rzecz małoletnich pozostających pod opieką JSO; w tym zatrudnione w JSO, a także wolontariusze, praktykanci oraz osoby, z którymi zostały zawarte umowy cywilnoprawne, o współpracy i inne o podobnym charakterze;
- 6) **pracowniku** – należy przez to rozumieć osobę, którą łączy stosunek pracy z JSO;
- 7) **nauczycielu** – należy przez to rozumieć także wychowawcę i innego pracownika pedagogicznego szkoły, placówki i placówki doskonalenia nauczycieli;
- 8) **wychowawcy** – należy przez to rozumieć nauczyciela, któremu opiece powierzono jeden oddział klasowy w JSO;
- 9) **rodzicach** – należy przez to rozumieć rodziców, a także prawnych opiekunów małoletniego lub osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad małoletnim;
- 10) **dyrektorze** – należy przez to rozumieć kierownika JSO lub osobę go zastępującą; sprawującą nadzór nad realizacją standardów;
- 11) **radzie pedagogicznej** – należy przez to rozumieć Radę Pedagogiczną JSO w zakresie realizacji jej statutowych zadań dotyczących kształcenia, wychowania i opieki;
- 12) **radzie rodziców** – należy przez to rozumieć Radę Rodziców JSO;
- 13) **samorządzie uczniowskim** – należy przez rozumieć Samorząd Uczniowski JSO;
- 14) **krzywdzeniu małoletnich** - należy przez to rozumieć każde zamierzone lub niezamierzone działanie lub zaniechanie działania wobec małoletnich przez osoby fizyczne, które narusza jego dobra; szczególnymi formami krzywdzenia intencjonalnego wymagającymi dodatkowej ochrony małoletnich jest przemoc (fizyczna, psychiczna, wykorzystanie seksualne, zaniedbanie);
- 15) **zgódzie rodzica** – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców; w przypadku rozpoznania braku porozumienia między rodzicami małoletniego wymagana jest zgoda obojga rodziców lub skierowanie sprawy do sądu rodzinnego;
- 16) **osobie odpowiedzialnej za standardy** – należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną przez kierownika JSO koordynującą realizację standardów;
- 17) **osobie odpowiedzialnej za Internet** - należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną przez kierownika JSO sprawującą nadzór i koordynację działań nad realizacją standardów w zakresie korzystania z Internetu;
- 18) **osobie godnej zaufania** - należy przez to rozumieć Panią mgr Aleksandrę Misiak - osobę wyznaczoną przez kierownika jednostki do przyjmowania zgłoszeń w sprawach objętych standardami bezpośrednio od małoletnich, personelu i innych osób oraz nadawanie sprawom dalszego biegu;
- 19) **osobie zaufania** - należy przez to rozumieć każdą osobę pełnoletnią z personelu JSO, której małoletni zgłosił osobiście naruszenie własnych dóbr;
- 20) **danych osobowych małoletniego** – należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego.

Rozdział 2.

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich

§ 4 Obowiązek zapoznania się z czynnikami ryzyka i symptomami krzywdzenia małoletnich

1. Pracownicy JSO mają wiedzę i w trakcie swojej pracy zwracają uwagę na czynniki mogące zagrażać małoletnim oraz na symptomy, które mogą wskazywać na możliwość krzywdzenia ich.

2. Za czynniki ryzyka rozumie się takie wskaźniki, które mogą zwiększać ryzyko krzywdzenia małoletniego opisane w **załączniku nr 1** niniejszych standardów.

3. Za symptomy krzywdzenia rozumie się takie wskaźniki, które mogą wskazywać na krzywdzenie małoletniego określone w **załączniku nr 2** niniejszych standardów.

§ 5. 1. Rozpoznawanie czynników ryzyka i symptomów krzywdzenia małoletnich

Zrozumienie czynników ryzyka oraz symptomów krzywdzenia małoletnich i umiejętne ich rozpoznawanie pomagają w:

- 1) zidentyfikowaniu małoletnich bardziej narażonych na krzywdzenie,
- 2) planowaniu działań profilaktycznych (zapobiegawczych) skierowanych do rodzin i samych małoletnich,
- 3) przerwaniu krzywdzenia małoletnich.

2. **Incydent naruszenia dobra małoletniego** to sytuacja jednorazowa, w której dochodzi do naruszenia dobra małoletniego lub zdarzenie zagrażające dobru małoletniego.

3. Znaczenie symptomów i czynników ryzyka:

- 1) rozpoznanie pojedynczych czynników ryzyka oraz symptomów krzywdzenia wymaga reakcji;
- 2) rozpoznanie ich nie oznacza jednoznacznego krzywdzenia małoletniego, nie powinno prowadzić również do automatycznego sformułowania podejrzenia krzywdzenia;
- 3) gdy liczba tych czynników i symptomów rośnie lub jeden czynnik lub symptom się nasilają, konieczne jest dokładne obserwowanie małoletniego i/lub rodziny w celu możliwie niezwłocznego podjęcia decyzji o sformułowaniu podejrzenia krzywdzenia.

4. Znaczenie incydentów naruszenia dobra małoletniego:

- 1) rozpoznane pojedyncze incydenty naruszenia bezpieczeństwa małoletniego, szczególnie jeśli ma miejsce na terenie JSO, wymagają natychmiastowej reakcji;
- 2) incydenty, jeżeli niosą dalsze skutki dla dobra małoletniego mogą być rozpoznane jako symptom krzywdzenia, szczególnie gdy nie uda się im zapobiec lub zabezpieczyć dobra małoletniego i innych małoletnich.

§ 6. Postępowanie profilaktyczne

1. Reakcja na incydent naruszenia bezpieczeństwa małoletniego:

- 1) każdy nauczyciel przy wsparciu personelu podejmuje niezwłoczne działania mające na celu doraźne zabezpieczenie dobra i bezpieczeństwa małoletniego i innych małoletnich w toku bieżącej pracy opiekuńczej, wychowawczej i dydaktycznej;
- 2) **jeżeli incydent ma dalsze konsekwencje lub skutki, szczególnie gdy nie uda się zabezpieczyć dobra małoletniego i innych małoletnich w wyniku reakcji, nauczyciel przy wsparciu personelu** podejmuje dalsze działania, o których mowa w ust. 2, traktując ten incydent jako symptom krzywdzenia.

2. **Reakcja na rozpoznany czynnik ryzyka, symptom:** jeżeli nauczyciel lub osoba z personelu rozpoznaje czynniki ryzyka, symptomy krzywdzenia małoletniego, powinien/powinna natychmiast zareagować, realizując poniższe kroki lub postępując zgodnie z odpowiednią do sytuacji procedurą interwencji określoną w dalszej części standardów:

- 1) **działania doraźne:** każdy nauczyciel przy wsparciu personelu podejmuje niezwłoczne działania mające na celu zabezpieczenie dobra i bezpieczeństwa małoletniego i innych małoletnich w toku bieżącej pracy opiekuńczej, wychowawczej i dydaktycznej oraz wyjaśnienie okoliczności zajścia;
- 2) **informowanie dyrektora:** jeśli czynniki ryzyka oraz symptomy są zauważane przez nauczyciela, przez personel lub inną osobę dorosłą, informuje się o tym pisemnie dyrektora lub **osobę godną zaufania**, która podejmuje dalsze działania;
- 3) **monitorowanie sytuacji:** pracownicy regularnie sprawdzają sytuację i dobrostan małoletnich, u których widoczne są czynniki ryzyka lub symptomy krzywdzenia;
- 4) **rozmowa profilaktyczna z rodzicami:** jeśli pracownicy JSO zidentyfikują czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia, rozmawiają o tym z rodzicami, przekazując informacje o dostępnym wsparciu, takim jak pomoc psychologiczna czy materialna oraz motywują do szukania pomocy, jeżeli zachodzi taka potrzeba;
- 5) **sformułowanie podejrzenia krzywdzenia:** w przypadku ponownego występowania incydentów naruszenia bezpieczeństwa małoletniego lub w sytuacji, gdy liczba czynników ryzyka i symptomów rośnie, możliwie niezwłocznie formułuje się podejrzenie krzywdzenia małoletniego zgodnie z procedurami omówionymi w dalszej części standardów.

Rozdział 3.

Zasady bezpiecznych relacji w JSO

§ 7.1. Zasada działania dla dobra małoletniego: nadrzędną zasadą, którą wszyscy pracownicy muszą przestrzegać, jest podejmowanie działań z myślą o dobru małoletniego i w jego najlepszym interesie.

2. **Profesjonalna relacja z małoletnim:** personel zobowiązany jest utrzymywać profesjonalne relacje z małoletnimi mieszczące się w granicach jego powierzonych zadań i pełnionej roli.

3. **Adekwatna reakcja i działanie:** każda reakcja, komunikat lub działanie pracownika wobec małoletniego powinny być dostosowane do konkretnej sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe również wobec innych małoletnich. W sytuacjach budzących wątpliwości, co do przyjętego sposobu postępowania, należy sporządzić notatkę służbową.

4. **Szacunek i uwzględnianie potrzeb małoletnich:** pracownicy traktują małoletnich z szacunkiem, biorąc pod uwagę ich godność i rozpoznając ich potrzeby.

§ 8. Sformułowanie zasad bezpiecznych relacji

1. **Zasady bezpiecznej relacji dorosłych z małoletnimi:** zasady bezpiecznej relacji personelu z małoletnimi znajdują się w **załączniku nr 3** niniejszych standardów.

2. **Zasady bezpiecznej relacji między małoletnimi:** zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi zostały opisane w **załączniku nr 4** niniejszych standardów.

§ 9. Pracownicy i małoletni znają oraz stosują zasady bezpiecznych relacji opisane w **załączniku nr 3 i 4** niniejszych standardów.

Rozdział 4.

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

§ 10. Rekrutacja pracowników

Rekrutacja pracowników w JSO jest prowadzona zgodnie z obowiązującymi przepisami, takimi jak Karta Nauczyciela, ustawa o pracownikach samorządowych, Kodeks pracy, a także ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.

§ 11. Zapewnienie kwalifikacji pracowników

JSO dba o to, aby wszyscy zatrudnieni, w tym osoby na umowę zlecenie, wolontariusze i praktykanci, mieli odpowiednie kwalifikacje do pracy z małoletnimi, byli dla nich bezpieczni, oraz podzielali wartości JSO wyrażone w niniejszych standardach.

§ 12. Prośba o referencje

1. JSO może poprosić kandydatów o dostarczenie referencji od poprzednich pracodawców.

2. Kandydat ma prawo nie udzielić takich informacji, a to nie powinno skutkować odmową zatrudnienia z tego powodu.

§ 13. Wymagania przed zatrudnieniem nauczyciela

1. Przed zatrudnieniem nauczyciela pracodawca wymaga oświadczenia o pełnej zdolności do czynności prawnych, braku postępowania karnego w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przewinienie dyscyplinarne oraz informacji z Krajowego Rejestru Karnego potwierdzającego niekaralność.

2. Nauczyciel nie musi przedstawiać informacji o niekaralności, jeśli jest ponownie zatrudniony w tej samej szkole w ciągu 3 miesięcy od poprzedniego zakończenia stosunku pracy.

§ 14. Zatrudnienie osób niebędących nauczycielami

Przy zatrudnianiu osób niebędących nauczycielami pracodawca wymaga oświadczenia o pełnej zdolności do czynności prawnych, braku postępowania karnego w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przewinienie dyscyplinarne oraz informacji z Krajowego Rejestru Karnego potwierdzającego niekaralność.

§ 15. Zatrudnienie pracownika na stanowisku niepedagogicznym

Przed zatrudnieniem pracownika na stanowisku niepedagogicznym pracodawca wymaga oświadczenia o pełnej zdolności do czynności prawnych, a także dodatkowo, w przypadku stanowisk urzędniczych, informacji o niekaralności i prowadzeniu działalności gospodarczej.

§ 16. Sprawdzenie w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym

Przed zatrudnieniem pracownika lub nawiązaniem z osobą innej formy współpracy skutkującej działaniem na terenie JSO, dyrektor jest zobowiązany sprawdzić tę osobę w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym [także w rejestrze z dostępem ograniczonym i Rejestrze Państwowej Komisji]. Potrzebne są do tego dane takie jak imię, nazwisko, data urodzenia, pesel, nazwisko rodowe, imię ojca i imię matki.

§ 17. Dodatkowe wymagania przed zatrudnieniem/nawiązaniem współpracy

1. Przed zatrudnieniem pracownika oraz nawiązaniem współpracy z inną osobą fizyczną lub prawną na terenie JSO pracodawca wymaga:

- 1) dostarczenia informacji z Krajowego Rejestru Karnego;
- 2) oświadczenia o państwach zamieszkania innych niż Rzeczpospolita Polska w ciągu ostatnich 20 lat, a także, jeżeli dotyczy, informacji z rejestru karnego z innych państw;
- 3) obywateli innych państw, a także osoby zamieszkujące w innych krajach niż Rzeczpospolita Polska w ciągu ostatnich 20 lat muszą dostarczyć informację z rejestru karnego danego kraju.

2. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności, nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas osoba

składa pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwu określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, handlu ludźmi, znęcania się), w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego (handlu ludźmi, znęcania się) oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi.

3. W treści oświadczeń składanych pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Rozdział 5.

Procedury interwencji oraz osoby odpowiedzialne – zasady ogólne

§ 18. Podejrzenie krzywdzenia małoletniego

1. Podejrzewane krzywdzenie małoletnich może przybierać różne formy, mieć skutki o różnym poziomie i obejmować różne sytuacje incydentalne lub powtarzające się w czasie. W standardach klasyfikujemy podejrzenia krzywdzenia małoletnich jako podejrzenia:

- 1) przestępstwa przeciwko małoletniemu (na przykład wykorzystanie seksualne, nękanie, znęcanie się, pobicie),
- 2) innych form krzywdzenia małoletniego, które nie są przestępstwem, takich jak krzyki, kary fizyczne, poniżanie, dyskryminacja itp.,
- 3) zaniedbania podstawowych potrzeb życiowych małoletniego (na przykład związanych z jedzeniem, higieną czy zdrowiem, a także potrzeb emocjonalnych).

2. Zatajenie posiadanych informacji o krzywdzeniu małoletniego lub podejrzeniu krzywdzenia małoletniego jest uznawane za formę krzywdzenia ze strony osoby zatajającej. Za zatajenie rozumie się również brak reakcji na zgłoszenie podjęte bezpośrednio od osoby małoletniej.

§ 19. Podstawowe zasady postępowania

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego interweniujemy, uwzględniając status osoby sprawczej (w tym: personel, nauczyciel, rodzice, inne osoby dorosłe, inny małoletni) oraz charakter krzywdzenia (jego powtarzalność, czas trwania oraz ciężar skutków).

2. Nieodłącznym elementem podjętej interwencji jest postępowanie profilaktyczne, poprzedzające sformułowanie podejrzenia opisane w § 6.

3. W JSO wyznaczona zostaje przez dyrektora **osoba godną zaufania**, do której małoletni mogą zgłaszać naruszenie własnych dóbr (krzywdy) oraz która zbiera informacje o incydentach naruszenia dobra małoletnich, czynnikach ryzyka i symptomach krzywdzenia.

4. Jeśli rodzice zgłosili krzywdzenie, **wychowawca lub osoba godna zaufania** wzywa ich na spotkanie wyjaśniające i sporządza notatkę z tego spotkania.

5. W JSO każda osoba z personelu jest gotowa być dla małoletniego **osobą zaufania**, czyli przyjąć bezpośrednio od małoletniego zgłoszenie w dogodnej dla niego formie.

6. Małoletni zgłaszający podejrzenie krzywdzenia innego małoletniego lub swoje jest obejmowany szczególną ochroną.

§ 20. Postępowanie podstawowe w przypadku podejrzenia krzywdzenia

1. Osoba z personelu po sformułowaniu podejrzenia krzywdzenia małoletniego tworzy notatkę służbową i przekazuje informację **osobie godnej zaufania**.

2. Osoba z personelu, która podejmuje informację bezpośrednio od małoletniego o naruszeniu jego dóbr (krzywdzie), staje się **osobą zaufania**.

3. **Osoba zaufania** informuje małoletniego, że zajmie się jego zgłoszeniem i upewnia się, że sporządzona i przekazywana dalej **notatka służbowa** zawiera wszystkie informacje uzyskane od małoletniego wraz z kontekstem ich uzyskania oraz dodatkowymi wyjaśnieniami.

4. **Osoba godna zaufania** zakłada **kartę interwencji (załącznik nr 5** niniejszych standardów).

§ 21. Plan pomocy małoletniemu

1. Po wstępnym wyjaśnieniu podejrzenia krzywdzenia **osoba godna zaufania** wzywa rodziców i informuje ich o podejrzeniu krzywdzenia, co stanowi pierwszy krok w tworzeniu **planu pomocy małoletniemu**.

2. **Osoba godna zaufania**, tworząc **plan pomocy małoletniemu**, współpracuje z osobami zaufania i innymi pracownikami JSO.

3. **Plan pomocy małoletniemu** obejmuje:

- 1) działania JSO dla zapewnienia bezpieczeństwa małoletniemu, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia jako pierwszy krok planu,
- 2) rozpoznanie potrzeb małoletniego w związku z zaistniałą sytuacją,
- 3) formy wsparcia oferowane małoletniemu przez JSO wraz z osobami mającymi je realizować,
- 4) propozycje skierowania małoletniego do specjalistycznej pomocy, w tym zewnętrznej.

4. Osoba godna zaufania wraz z pracownikami współpracującymi monitoruje realizację planu, informując dyrektora i rodziców.

§ 22. Zespół interwencyjny

1. W przypadkach bardziej skomplikowanych, dotyczących krzywdzenia małoletniego, dyrektor powołuje **zespół interwencyjny**, który sporządza **plan pomocy małoletniemu** opisany w **§ 21**.

2. W skład zespołu wchodzi przynajmniej osoba godna zaufania oraz osoba zaufania oraz inni pracownicy wskazani przez dyrektora, zgodnie z zaistniałą potrzebą.

3. Zespół bazuje na informacjach osoby godnej zaufania i innych jego członków, sporządzając plan.

4. Jeśli rodzice zgłosili krzywdzenie, zespół wzywa ich na spotkanie wyjaśniające.

5. Zespół może zaproponować zdiagnozowanie sytuacji w zewnętrznej, bezstronnej instytucji.

§ 23. Brak potwierdzenia podejrzenia: jeśli podejrzenie zostało wykluczone, rodzice są informowani o zaistniałej sytuacji na piśmie.

§ 24. Obowiązek natychmiastowego działania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dotkliwego w skutkach

1. Jeśli małoletni jest zagrożony krzywdzeniem dotkliwym w skutkach, w szczególności przemocą z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystaniem seksualnym lub zagrożone jest jego życie, niezwłocznie powinno się wezwać odpowiednie służby (np. policję, pogotowie ratunkowe pod numerem alarmowym 112, 997).

2. Pracownik, który pierwszy zauważył zagrożenie, niezwłocznie, w tym z pomocą innych osób z personelu, dokonuje poinformowania rodziców małoletniego oraz służb i wypełnia **kartę interwencji (załącznik nr 5** niniejszych standardów).

3. Jeśli po wstępnym wyjaśnieniu podejrzewa się popełnienie przestępstwa (również o innym charakterze niż wymienione w ust. 1, dyrektor składa zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa do policji lub prokuratury oraz wszczyna procedurę „Niebieskie Karty”.

4. Dokładne informacje wraz z uzasadnieniem wezwania służb oraz zaangażowania instytucji są rejestrowane w **karcie interwencji**.

5. Dalsze postępowanie zależy od kompetentnych instytucji.

§ 25. Dokumentacja i tajemnica

1. W trakcie i po interwencji osoba godna zaufania lub zespół Interwencyjny uzupełnia **kartę interwencji (załącznik nr 5** niniejszych standardów).

2. Wszyscy pracownicy i osoby z informacjami o krzywdzeniu zobowiązani są do zachowania tajemnicy względem osób trzecich (w tym personelu niezaangażowanego w sprawę na żadnym jej etapie).

3. Do kart interwencji oraz dokumentów z tym związanych mają dostęp jedynie upoważnione przez dyrektora osoby wymienione enumeratywnie.

Rozdział 6.

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez pracownika JSO lub inną osobę dorosłą

§ 26. Podejrzenie krzywdzenia przez osobę z personelu JSO

1. Jeśli pracownik JSO podejrzewa, że małoletni jest krzywdzony (w tym na podstawie zgłoszenia rodziców lub małoletniego), przygotowuje **notatkę służbową**, którą przekazuje **dyrektorowi** za pośrednictwem **osoby godnej zaufania**. Wzór notatki znajduje się w **załączniku nr 6** niniejszych standardów.

2. Jeżeli zgłoszenie podejrzenia dotyczy **osoby godnej zaufania** przekazanie informacji, o których mowa w ust. 1, kieruje się bezpośrednio do dyrektora.

3. Jeżeli zgłoszenie podejrzenia dotyczy dyrektora przekazanie informacji, o których mowa w ust. 1, odbywa się w trybie rozpatrywania skarg i wniosków do właściwego organu.

4. Wyjaśnienia w sprawie zgłaszanej prowadzi **osoba godna zaufania** przy wsparciu osoby zaufania za wiedzą i zgodą dyrektora lub dyrektor osobiście za wyłączeniem sytuacji opisanej w ust. 3, gdy jest ono prowadzone przez właściwy organ.

§ 27. Działania w przypadku krzywdzenia przez osobę z personelu

1. Jeżeli osoba z personelu JSO jest podejrzewana o krzywdzenie małoletniego lub małoletnich, dyrektor podejmuje samodzielnie lub przy wsparciu osoby godnej zaufania adekwatne do sytuacji kroki:

- 1) natychmiast odsuwa osobę z personelu od wykonywania czynności z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy,
- 2) podejmuje czynności wyjaśniające, w tym przynajmniej rozmawia z małoletnim i innymi z szacunkiem, starając się zrozumieć sytuację,

- 3) przeprowadza dyscyplinującą rozmowę z osobą z personelu, przedstawiając możliwe konsekwencje łamania niniejszych standardów,
 - 4) następnie ocenia, czy konieczne jest (postępuje adekwatnie z przepisami w zakresie):
 - a) podjęcie działań dyscyplinarnych wobec pracownika wynikających np. z *Karty Nauczyciela* lub *Kodeksu pracy*,
 - b) zgłoszenie policji lub prokuraturze, jeżeli podejrzenie nosi znamiona uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa, korzystając z wzoru w **załączniku nr 7** niniejszych standardów.
 - 5) Dalsze postępowanie zależy od kompetentnych instytucji i służb.
2. Osoba godna zaufania podejmuje adekwatne do sytuacji kroki:
- 1) rozmawia z małoletnim i innymi, szanując ich godność,
 - 2) tworzy **plan pomocy małoletniemu** samodzielnie lub wspólnie z innymi pracownikami,
 - 3) rozmawia z rodzicami, przedstawiając plan pomocy małoletniemu,
 - 4) współpracuje z rodzicami i innymi nauczycielami w realizacji planu.

§ 28. Działania w przypadku krzywdzenia ze strony osoby dorosłej niebędącej personelem i rodzicem

1. Dyrektor ocenia, czy zasadne jest sformułowanie podejrzenia popełnienia przestępstwa i gdy ma to miejsce, zgłasza je policji lub prokuraturze, korzystając z wzoru w **załączniku nr 7** niniejszych standardów.
2. Osoba godna zaufania podejmuje adekwatne do sytuacji kroki:
 - 1) rozmawia z małoletnim i innymi, szanując ich godność,
 - 2) tworzy **plan pomocy małoletniemu** samodzielnie lub wspólnie z innymi pracownikami,
 - 3) rozmawia z rodzicami, przedstawiając plan pomocy małoletniemu,
 - 4) współpracuje z rodzicami i innymi nauczycielami w realizacji planu.

Rozdział 7.

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez rodzica lub osobę najbliższą

§ 29. Podejrzenie krzywdzenia przez rodziców

1. Jeśli pracownik JSO podejrzewa, że małoletni jest krzywdzony przez rodziców, tworzy **notatkę służbową** którą przekazuje dyrektorowi za pośrednictwem osoby godnej zaufania. Wzór notatki znajduje się w **załączniku nr 6** niniejszych standardów.
2. Jeśli zgłoszenie krzywdzenia pochodzi od małoletniego, pracownik JSO wysłuchuje go, zapisując notatkę służbową, o której mowa w ust.1, i informując o tym osobę godną zaufania zgodnie z trybem wskazanym w ust.1.

§ 30. Działania w przypadku krzywdzenia ze strony osób najbliższych

1. Jeśli rodzice są podejrzani o krzywdzenie małoletniego, prowadzi się z nimi czynności profilaktyczne opisane w **§ 6**.
2. Po wyczerpaniu czynności opisanych w **§ 6** lub w sytuacji, gdy o krzywdzenie jest podejrzewana inna niż rodzic osoba spokrewniona lub najbliższa, tj. po sformułowaniu podejrzenia krzywdzenia, dyrektor samodzielnie lub wspólnie z osobą godną zaufania lub z zespołem interwencyjnym podejmuje następujące i adekwatne do sytuacji działania:
 - 1) niezwłocznie zabezpiecza dobro małoletniego w ramach posiadanych środków i możliwości od wykonywania czynności z małoletnimi do czasu wyjaśnienia sprawy,

- 2) podejmuje czynności wyjaśniające, w tym przynajmniej rozmawia z małoletnim i innym członkiem rodziny niepodjęzrzewanym o krzywdzenie małoletniego, okazując rozmówcom szacunek i starając się zrozumieć sytuację,
- 3) następnie po konsultacji z pracownikami zaangażowanymi w sprawę ocenia konieczność dalszych działań i postępuje samodzielnie lub z pomocą osoby godnej zaufania, adekwatnie do obowiązujących przepisów prawa, stosując przynajmniej jedną z poniższych ścieżek:
 - a) przeprowadza dyscyplinującą rozmowę z rodzicami, przedstawiając możliwe konsekwencje łamania standardów, odnotowując ich współpracę w rozmowie i podejmowaniu działań naprawczych;
 - b) zgłasza zaniedbanie lub przemoc ze strony rodziców, które kieruje się do lokalnego ośrodka pomocy społecznej z adnotacją o potrzebie pomocy rodzinie lub poprzez wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”,
 - c) zgłasza wniosek do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodziny szczególnie w sytuacji zagrożenia dobra małoletniego,
 - d) zgłasza podejrzenie popełnienia przestępstwa policji lub prokuraturze, szczególnie dopilnowując tego obowiązku w przypadku przestępstw ściganych z urzędu.
3. Dalsze postępowanie zależy od kompetentnych instytucji i służb.

§ 31. Diagnoza sytuacji i plan pomocy małoletniemu

1. Osoba godna zaufania podejmuje adekwatne do sytuacji kroki:
 - a) rozmawia z małoletnim i innymi, szanując ich godność,
 - b) tworzy **plan pomocy małoletniemu** samodzielnie lub wspólnie z innymi pracownikami,
 - c) informuje rodziców oraz opiekunów małoletniego nie będących sprawcami krzywdzenia o podejmowanych działaniach,
 - d) współpracuje z opiekunami i innymi nauczycielami w realizacji planu.
3. W przypadku jednorazowej przemocy fizycznej lub psychicznej, gdy rodzice nie współpracują, dyrektor składa wniosek do sądu rodzinnego, korzystając z wzoru w **załączniku nr 7** niniejszych standardów.
2. Osoba godna zaufania informuje dyrektora o swoich działaniach, monitorując sytuację małoletniego i organizując wsparcie.

Rozdział 8.

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez rówieśników

§ 32. Krzywdzenie małoletniego przez innych małoletnich w JSO

1. Jeśli pracownik podejrzewa, że małoletni jest krzywdzony przez innych małoletnich na terenie JSO, przygotowuje **notatkę służbową** i przekazuje informację **wychowawcy**. Wzór notatki znajduje się w **załączniku nr 6** niniejszych standardów.
2. Jeśli zgłoszenie pochodzi od małoletniego, pracownik JSO wysłuchuje go bez obecności innych osób małoletnich, sporządza **notatkę służbową (załącznik nr 6** niniejszych standardów) i powiadamia **wychowawcę**.
3. Wychowawca informuje **osobę godną zaufania** i w jej obecności przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z osobą poszkodowaną i uczniami podejrzanymi.
4. Osoba godna zaufania wraz z wychowawcą opracowuje **plan pomocy małoletniemu**, oddzielnie dla sprawcy/ów i poszkodowanego.
5. Wychowawca monitoruje sytuację małoletniego we współpracy z osobą godną zaufania i rodzicami/opiekunami.

§ 33. Rozmowy w sprawie krzywdzenia w JSO

1. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez innych małoletnich na terenie JSO (np. na zajęciach), należy przeprowadzić osobno rozmowę wyjaśniającą z małoletnim podejrzanym i jego rodzicami, a także rozmowę z małoletnim krzywdzonym i jego rodzicami. Ustalenia są spisywane w **kartach interwencji (załącznik nr 5** niniejszych standardów) - oddzielne karty - dla małoletniego krzywdzącego i krzywdzonego.

2. W trakcie rozmów należy upewnić się, że małoletni podejrzewany o krzywdzenie sam nie jest krzywdzony przez inne osoby. W przypadku potwierdzenia, należy zastosować odpowiednie procedury zawarte w niniejszych standardach.

3. Rozmowa wspólna może odbyć się jako jeden z punktów **planów pomocy małoletnim** po zaakceptowaniu takiego rozwiązania przez wszystkie zainteresowane strony.

§ 34. Jednorazowa krzywda spowodowana przez małoletniego w JSO

1. Jeśli małoletni doświadcza jednorazowej i jednocześnie dotkliwej krzywdy, w szczególności o charakterze przemocy fizycznej, psychicznej lub seksualnej, dyrektor składa wniosek do sądu rodzinnego o wszczęcie postępowania w sprawie o demoralizację (w przypadku gdy sprawcą jest małoletni w wieku co najmniej 10 lat).

2. W przypadku sytuacji jednorazowej krzywdy, w tym dotkliwej, gdy sprawcą jest osoba poniżej 10 roku życia, stosuje się postępowanie wskazane w **§ 6, traktując ten incydent jako symptom krzywdzenia przez małoletniego sprawcę.**

§ 35. Plan pomocy

1. We współpracy z rodzicami małoletniego opracowuje się **plan pomocy małoletniemu.**

2. W planie pomocy małoletniego podejrzanego należy uwzględnić działania nakierowane na zmianę jego niepożądanych i problemowych zachowań.

§ 36. Krzywdzenie poza JSO

1. Jeśli małoletni krzywdzący nie uczęszcza do JSO, również gdy krzywda nastąpiła poza terenem JSO, organizuje się rozmowy z małoletnim krzywdzonym, ewentualnymi innymi świadkami i rodzicami małoletniego krzywdzonego, informując o dostępnych formach wsparcia.

2. W uzasadnionych przypadkach dyrektor podejmuje dalsze kroki prawne opisane w niniejszych standardach.

§ 37. Małoletni podejrzany o przestępstwo

Jeśli małoletni podejrzany o krzywdzenie ma 13-17 lat i jego zachowanie jest czynem karalnym, należy poinformować sąd rodzinny o możliwości popełnienia czynu karalnego przez nieletniego.

§ 38. Małoletni podejrzany o przestępstwo po 17 roku życia

Jeśli małoletni podejrzany o krzywdzenie ma powyżej 17 lat i jego zachowanie stanowi przestępstwo, należy poinformować miejscową jednostkę prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa przez nieletniego.

Rozdział 9.

Zasady ochrony wizerunku małoletniego w JSO

§ 39. Ochrona danych osobowych małoletnich

1. JSO dba o to, aby chronić dane osobowe małoletnich zgodnie z prawem. W kwestiach związanych z wizerunkiem małoletniego, JSO postępuje odpowiedzialnie i ostrożnie, dbając o to, jak są utrwalane, przetwarzane, używane i publikowane zdjęcia małoletniego.

2. Szanując prawo małoletniego do prywatności i ochrony jego rzeczy osobistych, JSO gwarantuje ochronę wizerunku każdego małoletniego.

3. Oświadczenie dotyczące ochrony wizerunku małoletniego w JSO znajduje się w **załączniku nr 9** niniejszych standardów.

Rozdział 10.

Zasady dostępu małoletnich do Internetu oraz ochrony przed szkodliwymi treściami

§ 40. Bezpieczeństwo małoletnich w Internecie

JSO, dostarczając małoletnim dostęp do Internetu, musi podjąć środki ostrożności, aby zabezpieczyć je przed treściami, które mogą być szkodliwe dla ich właściwego rozwoju. JSO jest odpowiedzialna za monitorowanie sieci w celu identyfikacji potencjalnych nadużyć, a także za korzystanie z oprogramowania zabezpieczającego zgodnego z obowiązującymi standardami bezpieczeństwa.

§ 41. Dostęp małoletnich do Internetu w JSO

Małoletni mają dostęp do Internetu:

- 1) podczas zajęć - pod nadzorem nauczyciela;
- 2) na dedykowanych komputerach na terenie JSO (dostęp otwarty);
- 3) poprzez sieć wifi JSO - po wprowadzeniu hasła.

§ 42. Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu w JSO

1. W przypadku dostępu pod nadzorem nauczyciela jest on zobowiązany informować małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.

2. Pracownik JSO czuwa nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez małoletnich podczas lekcji.

§ 43. Bezpieczeństwo sieci komputerowej w JSO

1. Dyrektor jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo sieci komputerowej w JSO.

2. Dyrektor organizuje z pomocą pracowników regularne zajęcia w przyjętej formie dla małoletnich, dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu, o ile to możliwe.

§ 44. Dostęp do materiałów edukacyjnych w JSO

JSO zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu przy komputerach z dostępem otwartym.

§ 45. Zabezpieczanie sieci internetowej w JSO

1. Osoba odpowiedzialna za Internet dba o zabezpieczenie sieci przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalowanie i aktualizowanie stosownego oprogramowania.

2. Oprogramowanie jest aktualizowane przynajmniej raz w miesiącu.

3. Osoba odpowiedzialna sprawdza, czy na komputerach z dostępem otwartym nie znajdują się niebezpieczne treści przynajmniej raz w miesiącu.

§ 46. Reakcja na niebezpieczne treści w JSO

1. W przypadku wykrycia niebezpiecznych treści osoba odpowiedzialna informuje dyrektora, który organizuje rozmowę małoletniego z **osobą godną zaufania**, informując o tym jednocześnie rodziców.
2. Osoba godna zaufania rozmawia z małoletnim na temat bezpieczeństwa w Internecie.
3. Jeżeli podczas rozmowy ujawni się, że małoletni jest krzywdzony, podejmuje się działania opisane w niniejszych standardach.

Rozdział 11.

Monitoring stosowania standardów

§ 47. Odpowiedzialność za standardy ochrony małoletnich

1. Dyrektor jako zarządzający jest odpowiedzialny przynajmniej za:
 - 1) wdrażanie standardów, w tym określenie sposobu, w jaki ma ono być realizowane,
 - 2) nadzór nad wdrażaniem i realizowaniem standardów.
2. **Osoba odpowiedzialna za standardy**, wyznaczona przez dyrektora, odpowiada za:
 - 1) przygotowanie pracowników do przestrzegania standardów poprzez organizację wewnętrznych szkoleń, w których pracownicy uczestniczą i potwierdzają swój udział, w tym dla nowych pracowników,
 - 2) monitorowanie realizacji standardów, w tym ewentualne badania ankietowe lub inne formy zbierania danych (minimum raz na 12 miesięcy wśród pracowników, rodziców i małoletnich JSO),
 - 3) przygotowanie sprawozdania z monitoringu obejmującego przebieg realizacji działań wskazanych w ust. 2 pkt 1) i 2).
3. **Osoba Godna Zaufania** odpowiada za monitorowanie spraw zgłoszonych i podejmowanie w ich ramach reakcji oraz działań, w tym poprzez prowadzenie **rejestrów zgłoszeń na podstawie kart interwencji**.
4. Cała społeczność JSO jest odpowiedzialna za przestrzeganie standardów oraz ewentualne proponowanie zmian do nich.

§ 48. Konsultacje w ramach monitoringu

1. W trakcie monitoringu standardów ochrony małoletnich **dyrektor, osoba odpowiedzialna za standardy oraz osoba godna zaufania** konsultują się z rodzicami i małoletnimi podczas spotkań.
2. Zmiany w standardach wprowadza dyrektor po dalszych konsultacjach z wszystkimi organami JSO, informując o nich pracowników, małoletnich i rodziców.

Rozdział 12.

Przepisy końcowe

§ 49. Wprowadzenie standardów

1. Standardy zaczynają obowiązywać od 04.06.2024 r.
2. Informacja o standardach i ich obowiązywaniu jest upowszechniana w JSO w sposób dostępny dla personelu, małoletnich i ich rodziców, poprzez przesłanie tekstu drogą elektroniczną (nauczycielom, rodzicom, małoletnim w dzienniku elektronicznym, pozostałym pracownikom poprzez pocztę służbową), a także poprzez umieszczenie na stronie internetowej oraz na ogólnodostępnej tablicy ogłoszeń w formie skróconej, dostosowanej dla małoletnich.
3. Zasady zawarte w standardach obowiązują wszystkich pracowników JSO, włącznie z wolontariuszami, stażystami, praktykantami i innymi osobami, które mają kontakt z małoletnimi w JSO, a swoje zrozumienie treści potwierdzają własnoręcznym podpisem.

4. Każdy pracownik jest zobowiązany przeczytać standardy i ich przestrzegać, co potwierdzone jest pisemnym oświadczeniem.

5. Każdy członek personelu musi wyrazić w formie oświadczenia gotowość do bycia **osobą zaufania** i podjęcia odpowiednich działań w przypadku przyjęcia zgłoszenia krzywdzenia bezpośrednio od małoletniego.